

Livskvalitet omvandlar staden!

Alexander Ståhle
Spacescape

Staden för 100 år sedan

SVENSK FILMINDUSTRIIS REVY 1935

DOM SOM

GÅR I VÄGEN.

100 år av planering för bilen

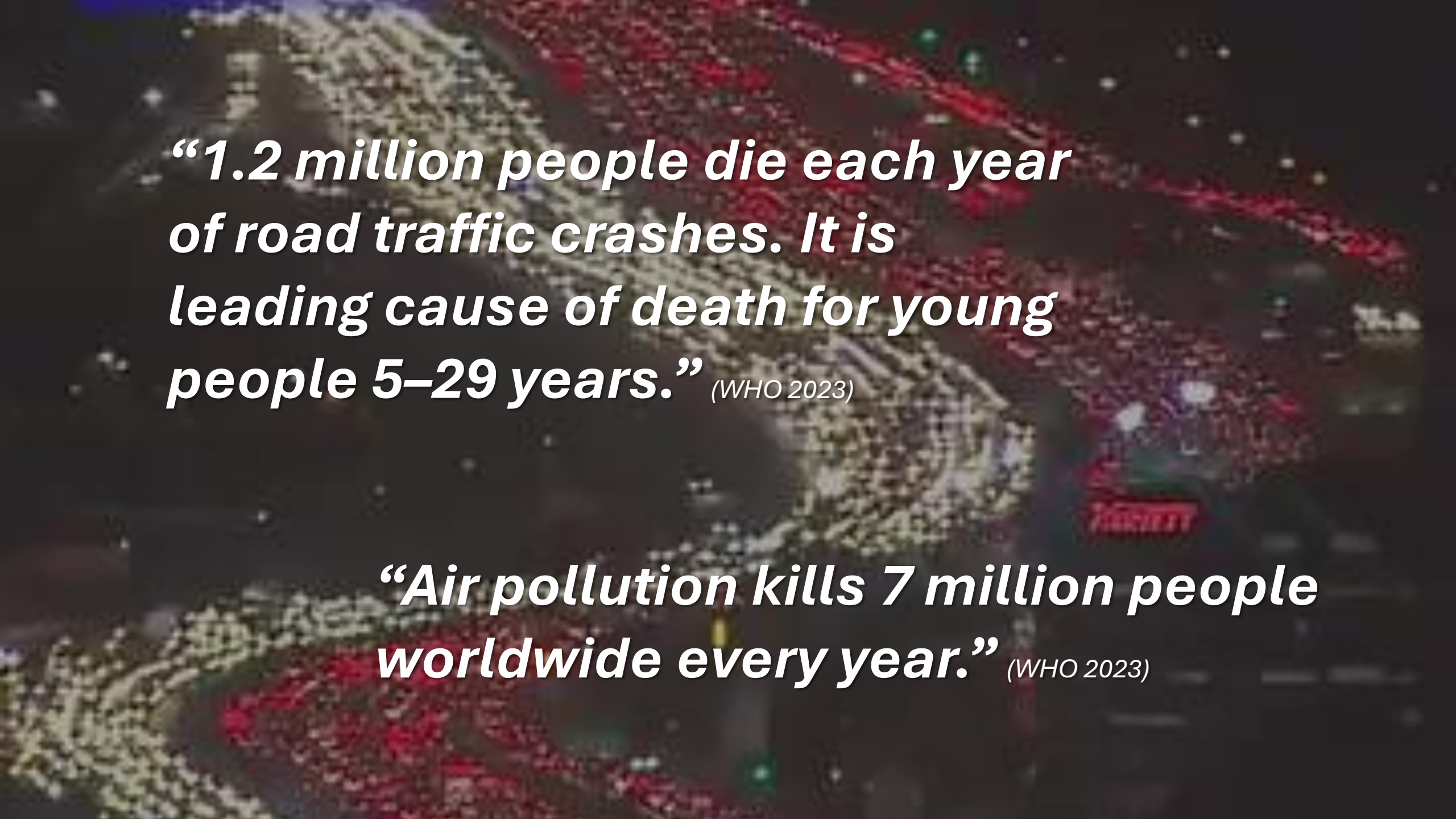
Plan Voisin - Paris 1925

Häggvik Handel

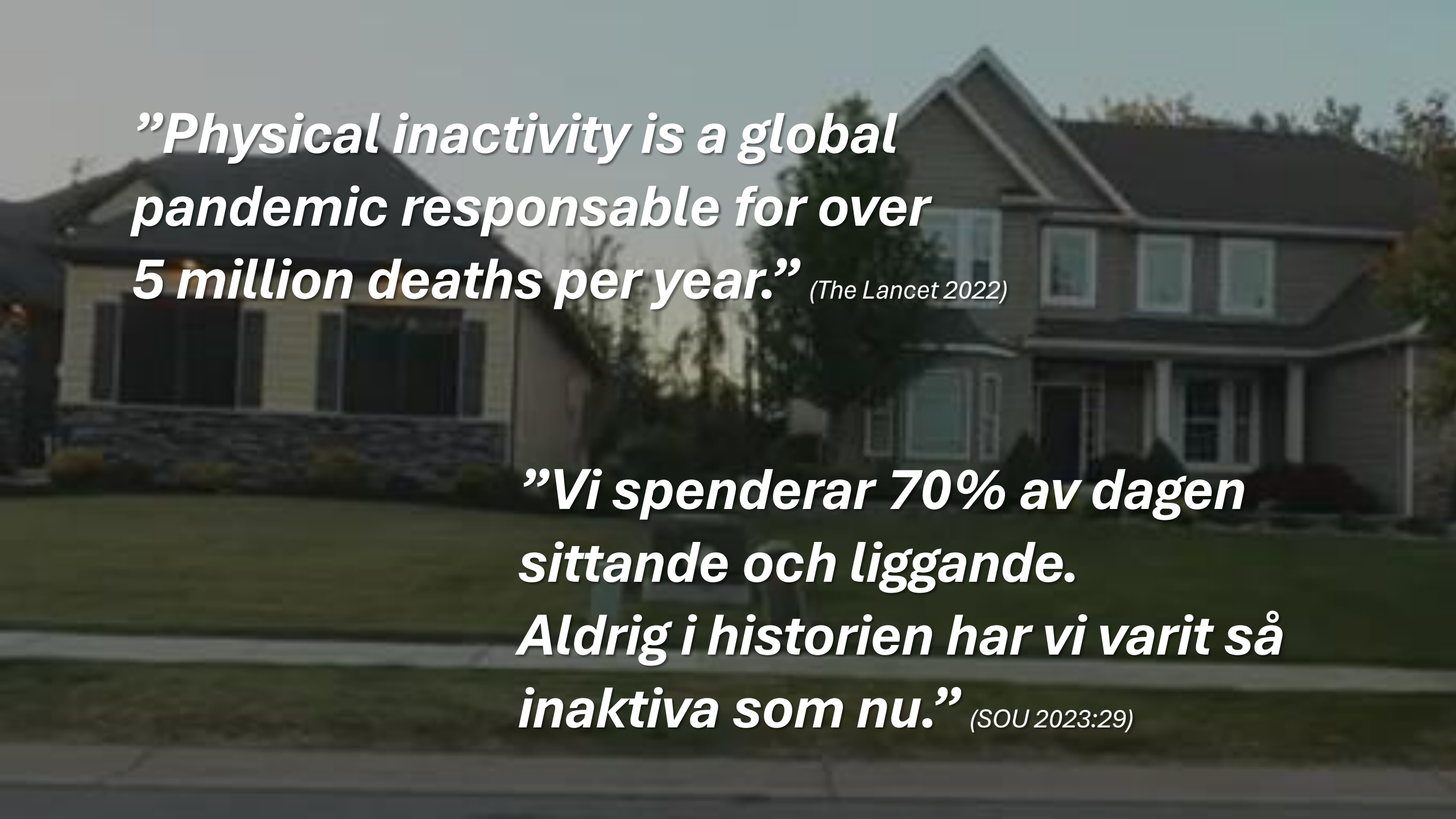

Bagarbyvägen

“1.2 million people die each year of road traffic crashes. It is leading cause of death for young people 5–29 years.” (WHO 2023)

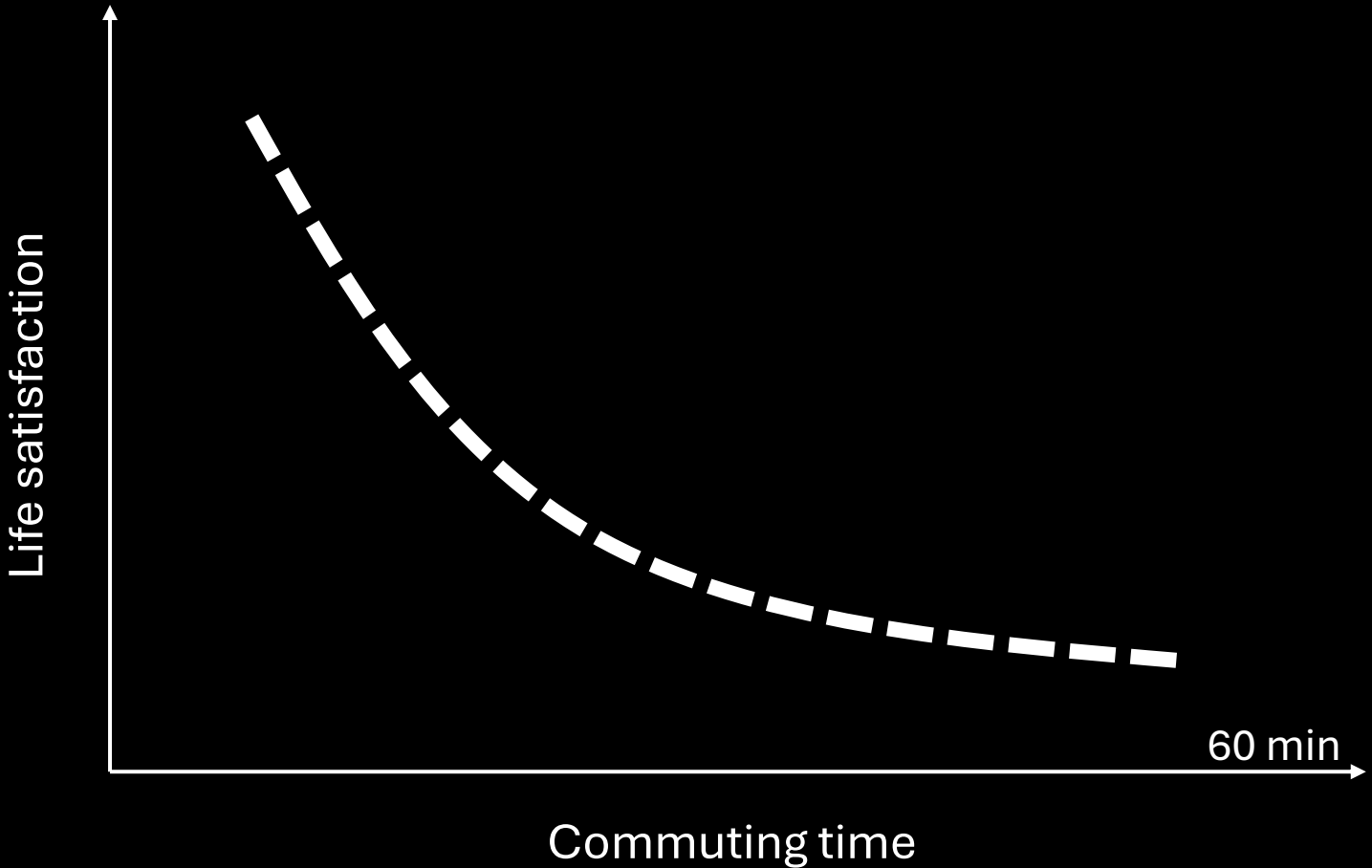
“Air pollution kills 7 million people worldwide every year.” (WHO 2023)

”Physical inactivity is a global pandemic responsible for over 5 million deaths per year.” (The Lancet 2022)

”Vi spenderar 70% av dagen sittande och liggande. Aldrig i historien har vi varit så inaktiva som nu.” (SOU 2023:29)

Ju längre pendling desto olyckligare liv

(Stutzer & Frey 2008)

ADD S
EX

24
HOUR

FITNESS

FITNESS

FITNESS

QUALITY WORKOUTS
IN HIGH QUALITY
EQUIPMENT
BY
VEHICLE SALES
INT'L LOAN

WEIGHT LOSS
DIET PLAN

24
HOUR

POINT LOAN
HANDICAP
TO UPPER
LOCATED
24 HOUR

Bilberoende är ett stort hälsoproblem

“We need a city in which a car is an optional instrument of freedom rather than a prosthetic device.” Jeff Speck

2 av 10 barn är fysisk aktiva

- Hälften av alla barn körs till skolan.
- 2 av 10 barn och ungdomar når rekommendationen för fysisk aktivitet.
- 1 av 4 barn gör aktivitet efter skolan.
- 3 av 10 tonåringar är minst fem timmar stillasittande framför skärm varje dag.

Övervikten ökar - särskilt bland svenska barn

*Kontrollerat för socioekonomi

Folkhälsoenkäten 2023

Övervikt (Folkhälsoenkäten 2021)

A man and a woman are running on a city street. The man is wearing a blue t-shirt and black shorts, and the woman is wearing a blue long-sleeved shirt and black leggings. They are running towards the camera. In the background, there are other people walking, a stroller, and buildings. The street is paved with asphalt and has a blue-painted area for cyclists. The overall scene is a busy urban environment.

”Vi har i princip mätt allt man kan mäta på en människa. Dessa faktorer ger dig bäst hälsa.”

1. Fysisk aktivitet

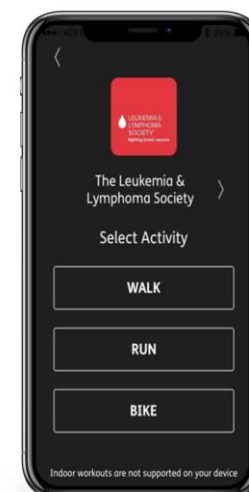
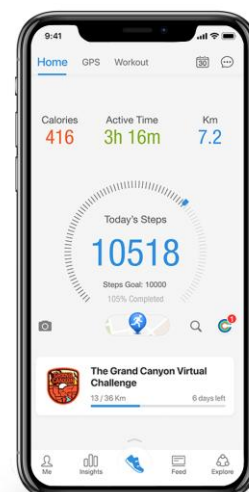
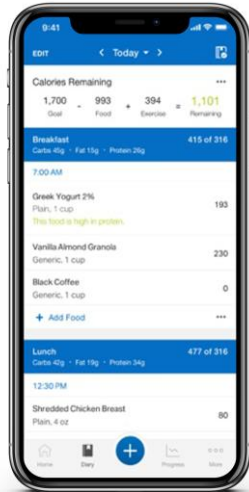
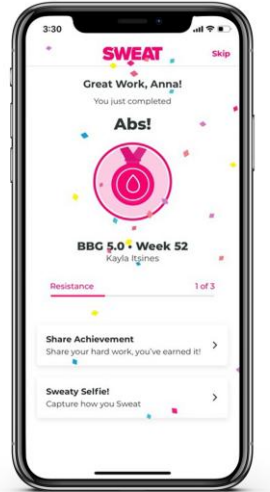
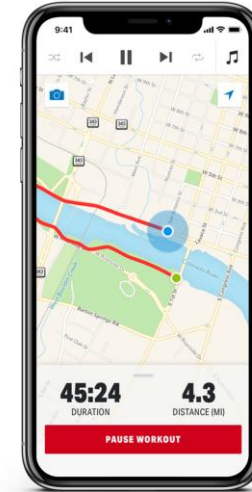
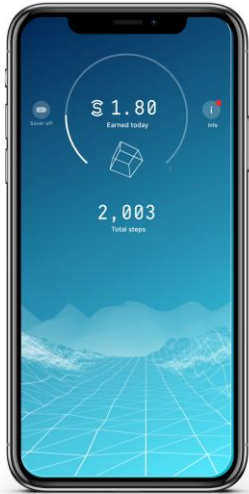
2. Jobb

3. Avsaknad av smärta

4. God sömn

5. Känslan av att ha kontroll över sitt liv

Alla mäter idag steg per dag

LIVE TO 100

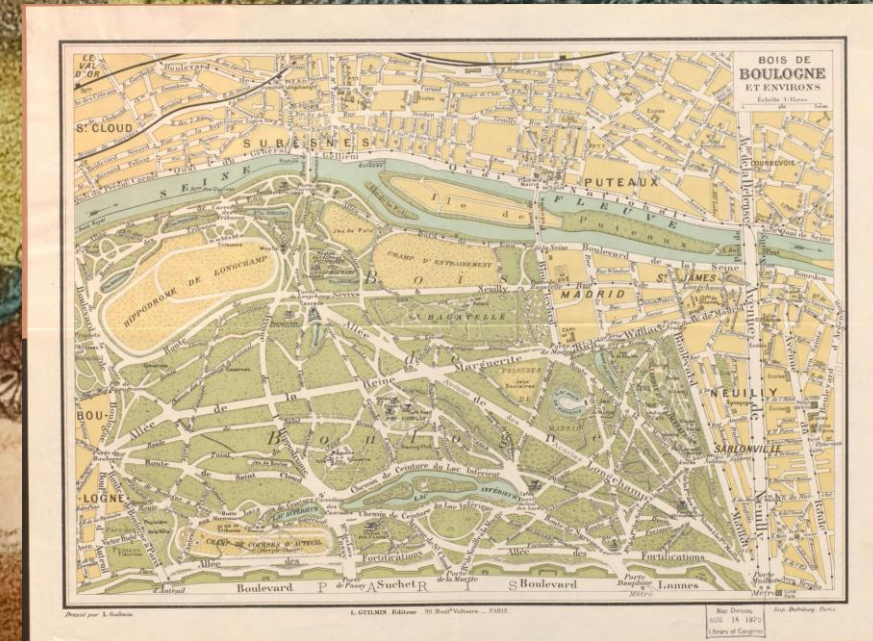
SECRETS OF THE BLUE ZONES

“It is the environment that makes you physically active and live longer..”

Dan Buettner

Paris hälsans stad på 1800-talet

Den missvisande modernismen på 1900-talet

Paris renæssans på 2000-talet

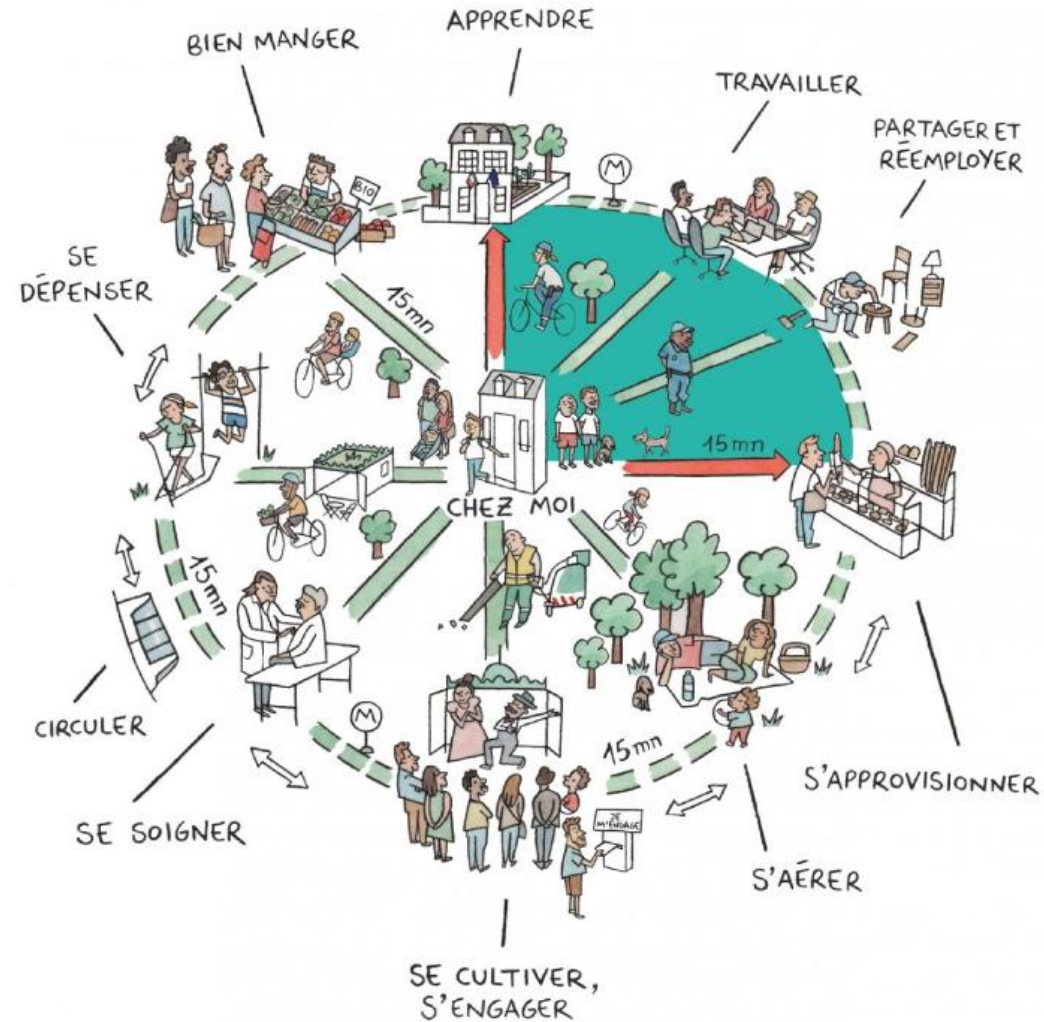

LE PARIS DU 1/4 HEURE

10 ANS EN CHIFFRES CLÉS

- + 550 KILOMÈTRES**
de nouvelles pistes cyclables, soit un Paris - Brest
- + 155 000**
arbres plantés
- + 131**
cours oasis aménagées
- + 205**
rues aux écoles dont 56 déjà aménagées et végétalisées
- + 5420**
nouvelles places en crèches
- 700 000**
Parisiens vivent dans un logement social à Paris en 2024
- 13 CENTIMES**
le premier tarif pour un repas à la cantine, inchangé depuis 2014
- PLUS DE 5 MILLIONS**
de visiteurs dans les musées de la ville de Paris en 2023, un record !
- PLUS DE 16 MILLIARDS D'EUROS**
investis depuis 2014 pour Paris sur l'avenir
- 3200**
projets réalisés grâce au budget participatif
- 45**
nouveaux hectares d'espace verts
- + 300**
bâtiments publics rénovés pour faire face au changement climatique

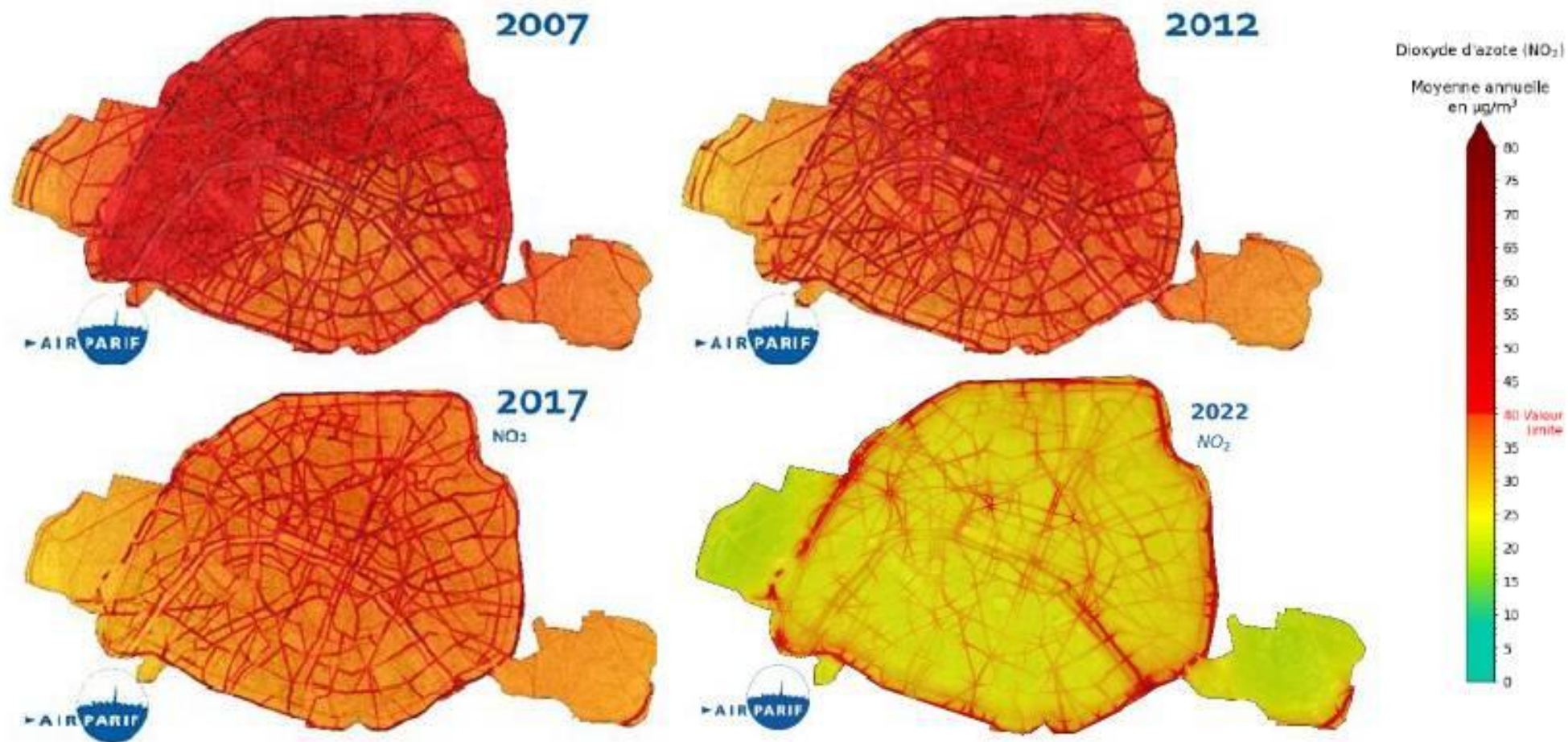

Paris blir igen hälsans stad

- + 550 km cykelbanor
- + 155 000 nya träd
- + 205 nya bilfria skolgator
- + 5400 nya förskolgårdar
- + 45 hektar ny park

Paris luftkvalitet bevis på framgång

Evolution de la moyenne annuelle en NO₂ de 2007 à 2022 à Paris

Paris Plage vid Seine

Världens mest attraktiva städer att bo i 2025

Wien har förlorat sin förstaplats till Köpenhamn. Instabilitet hotar livskvalitet överallt.

Det är andra året i rad som levnadsförhållandena inte har förbättrats i städer runt om i världen, enligt det senaste indexet för levnadsstandard från EIU, *The Economist*s systerföretag. I den årliga undersökningen, som syftar till att hjälpa företag att beräkna lönetillägg när deras personal flyttar till ett annat land, betygsätts 173 städer i fem kategorier: sjukvård och hälsa, kultur och miljö, utbildning, infrastruktur och stabilitet. Resultaten i de fyra första kategorierna har i stort sett varit oförändrade eller förbättrats, men vinsterna har uppvägs av försämrad stabilitet.

The Economist

Ur *Graphic Detail*, *The Economist*, 16 juni 2025, översatt av InPress. ©2025 *The Economist* Newspaper Limited. Alla rättigheter förbehållna.

Wien är ett typexempel på detta. Den österrikiska huvudstaden hade världens högsta livskvalitet 2022–2024. Men i år förlorade landet sin förstaplats eftersom två avvärdade terroristattacker – på en Taylor Swift-konsert och på en tågstation – drog ned stabilitetsbetyget, som mäter hotet från militära konflikter, civila oroligheter och terrorism. Wien delar nu andraplatsen med Zürich. Köpenhamn, som är en av endast sex städer som har fått

Rio de Janeiro

Vancouver

Zürich

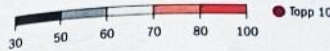
Johannesburg

Melbourne

Livskvalitet i städer

April-maj 2025
Indexpoäng, 100 = bäst livskvalitet

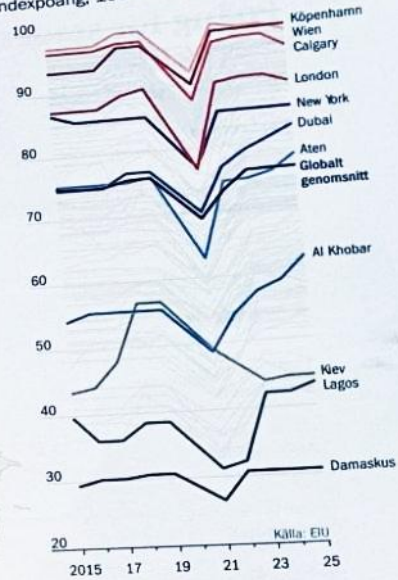

Fem bästa	
1 Köpenhamn	98,0
2= Wien	97,1
2= Zürich	97,1
4 Melbourne	97,0
5 Genève	98,8

Fem sämsta	
169 Alger	42,8
170 Karachi	42,7
171 Dhaka	41,7
172 Tripolis	40,1
173 Damaskus	30,7

Cirkelns storlek=befolkningsmängd

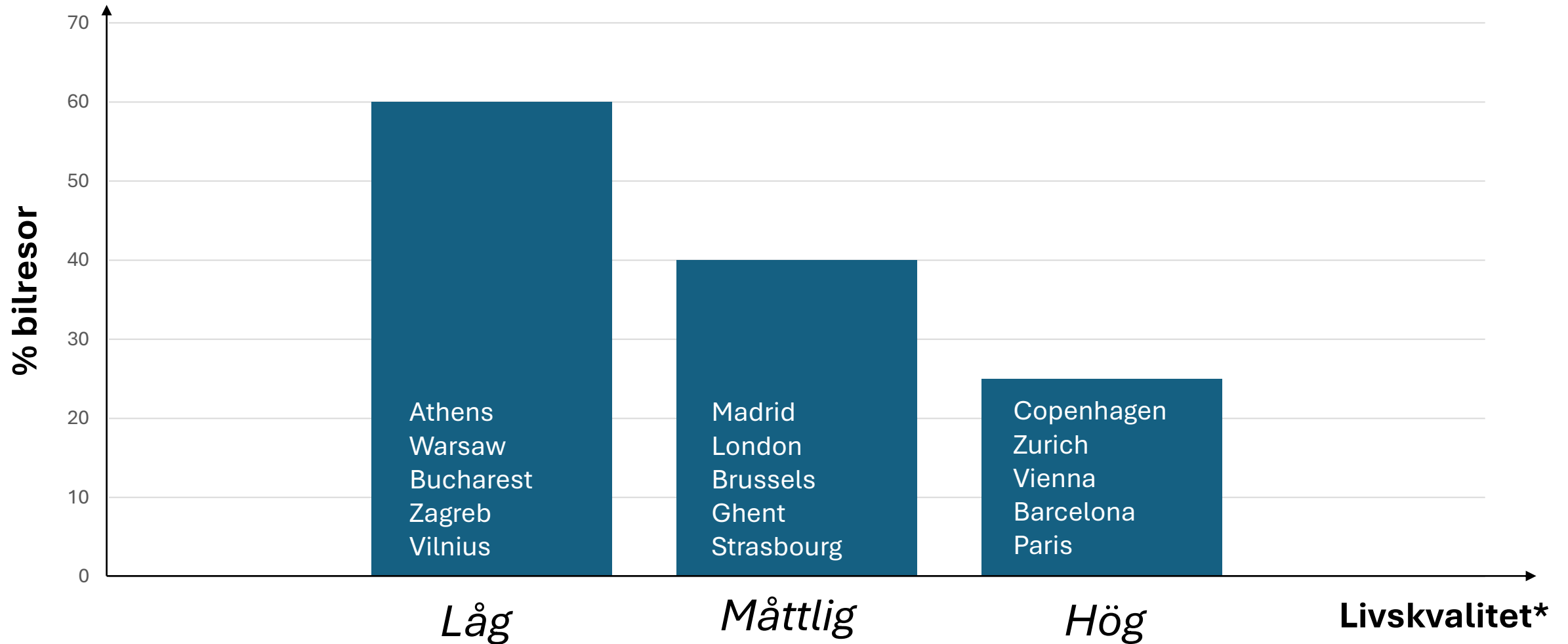
Indexpoäng, 100 = bäst livskvalitet

Källa: EIU

Karta: The Photos: Unsplash

Städer med högst livskvalitet har lägst bilresande

*Enligt The Economist, Mercer, Monocle

Attraktiva bilfria småstäder

Pontevedra (Spanien)

Gent (Belgien)

Groningen (Holland)

Ferrara (Italien)

Freiburg (Tyskland)

Århus (Danmark)

Ljubljana (Slovenien)

**This Spanish city has been
car-free for 19 years**

Source: The Guardian

Footage: Concello de Pontevedra

Hälsosam stad*

1. Nära service
2. Nära kollektivtrafik
3. Nära grönområden
4. Bilfria gator

*enl The Lancet 2024

Vård eller livsstil?

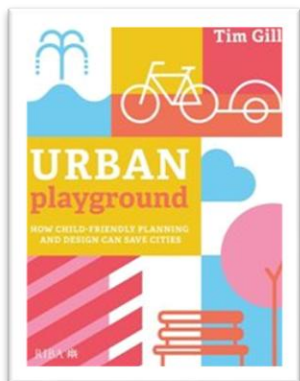
Här är Sveriges 15 mest hälsosamma stadsdelar

Stadsplaneraren Alexander Stähle har listat Sverige mest hälsosamma stadsdelar. Foto: Lisa Hallgren

Barnvänlig stad*

1. Nära service
2. Nära kollektivtrafik
3. Nära grönområden
4. Bilfria gator

*enl T Gill 2024

Världens barnvänligaste stadsdel Vauban i Freiburg

Klimatsmart stad*

1. Nära service
2. Nära kollektivtrafik
3. Nära grönområden
4. Bilfri stadsmiljö

* IPCC:s “Chapter 8: Urban systems and other settlements” i Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change

ipcc

INTERGOVERNMENTAL PANEL ON climate change

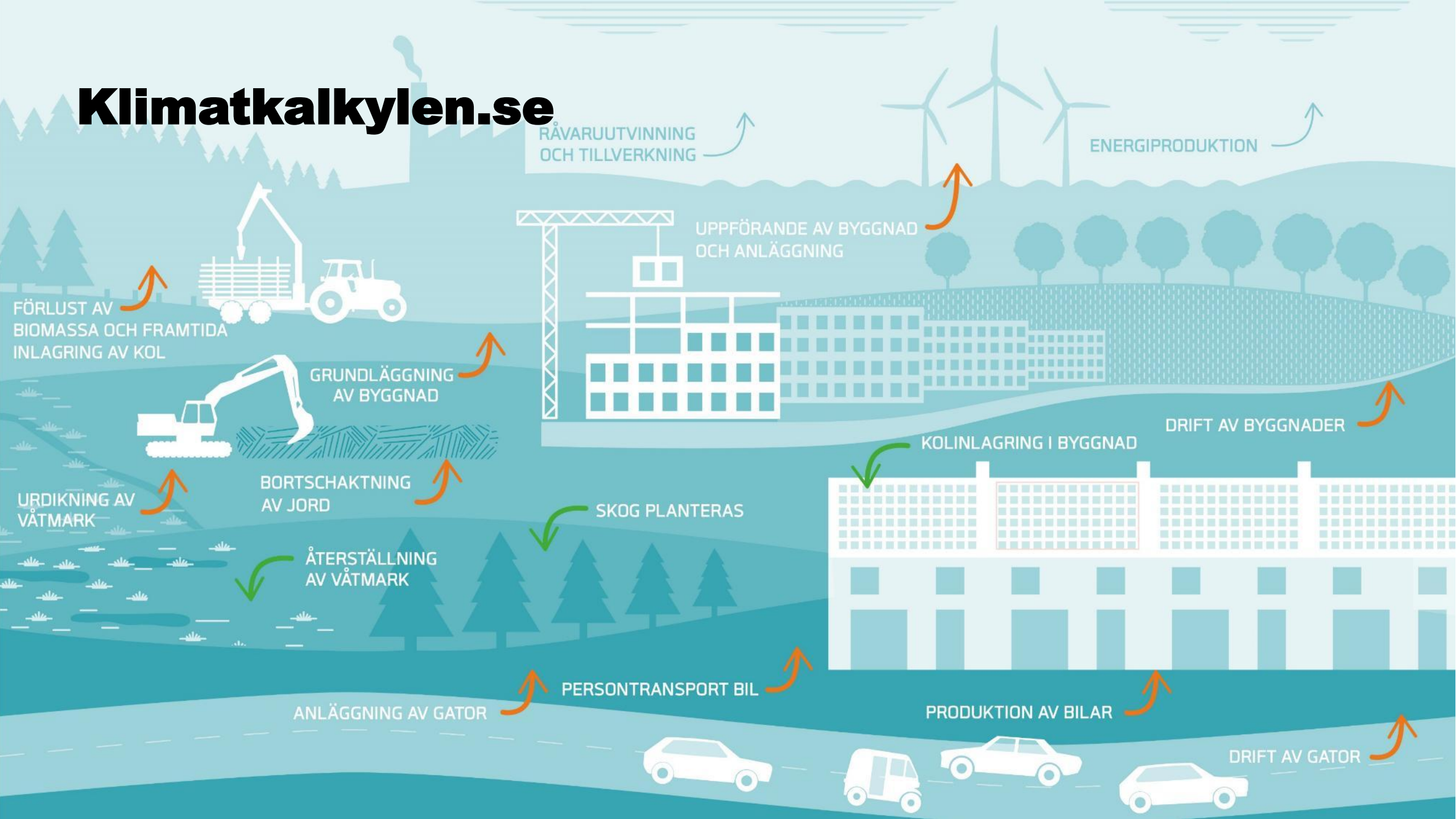
Climate Change 2022 Mitigation of Climate Change

Working Group III contribution to the
Sixth Assessment Report of the
Intergovernmental Panel on Climate Change

Klimatkalkylen.se

Oljekris, energikris och klimatkris

Havsnivåhöjningar som stadskvalitet

Stadsrum som klimatanpassar

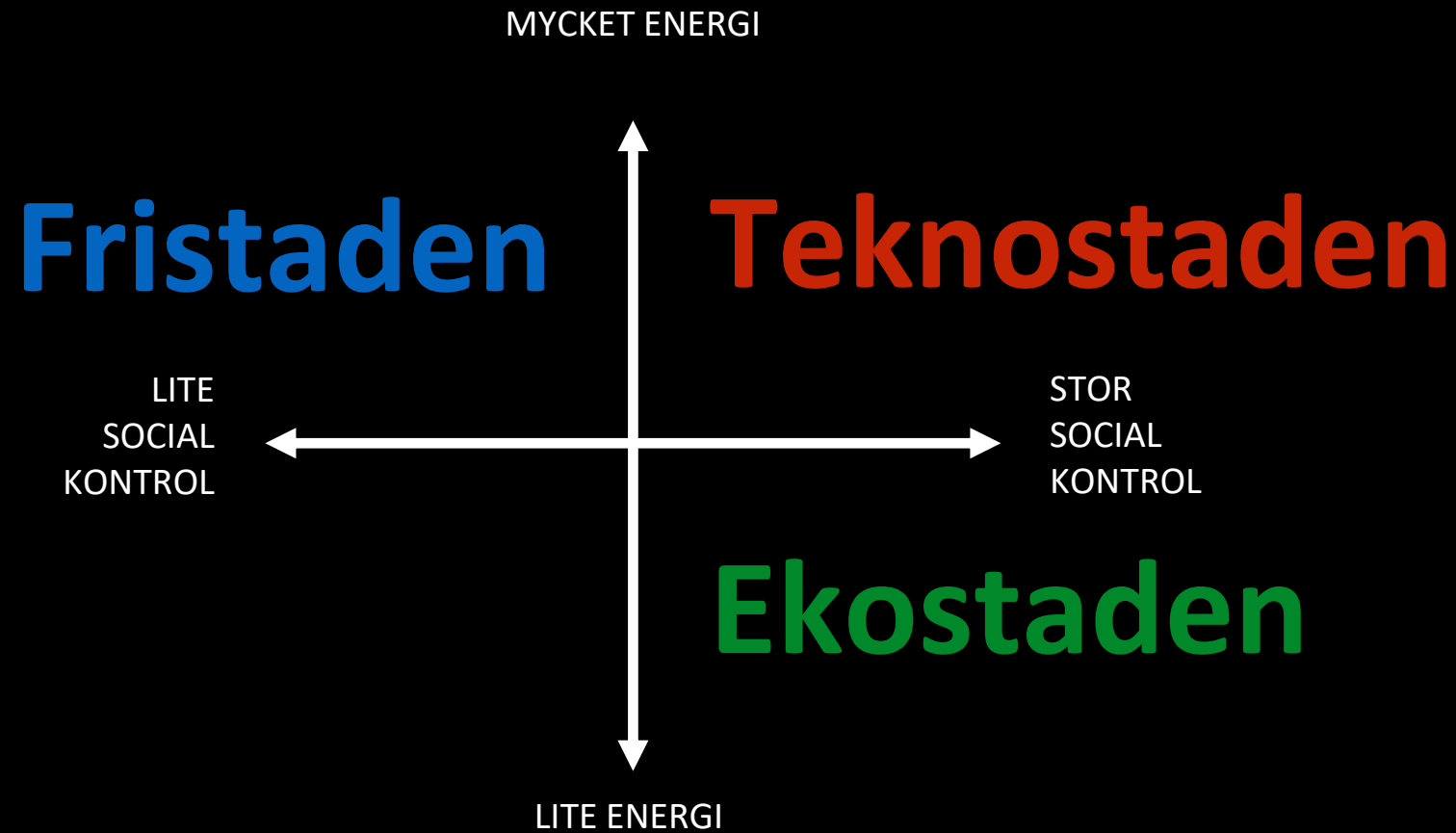

Gröna tak, väggar och gator

Tre scenarier...

Idag

Villaförort

EKOSTADEN

TEKNOSTADEN

FRISTADEN

Scenarier för framtidens städer

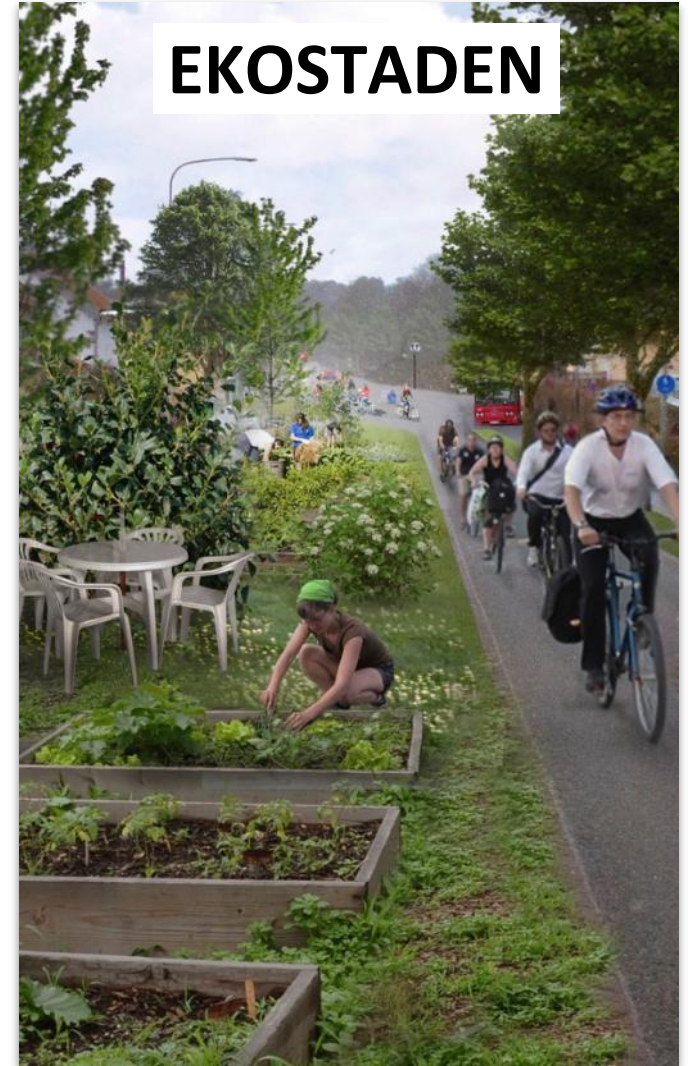
FRISTADEN

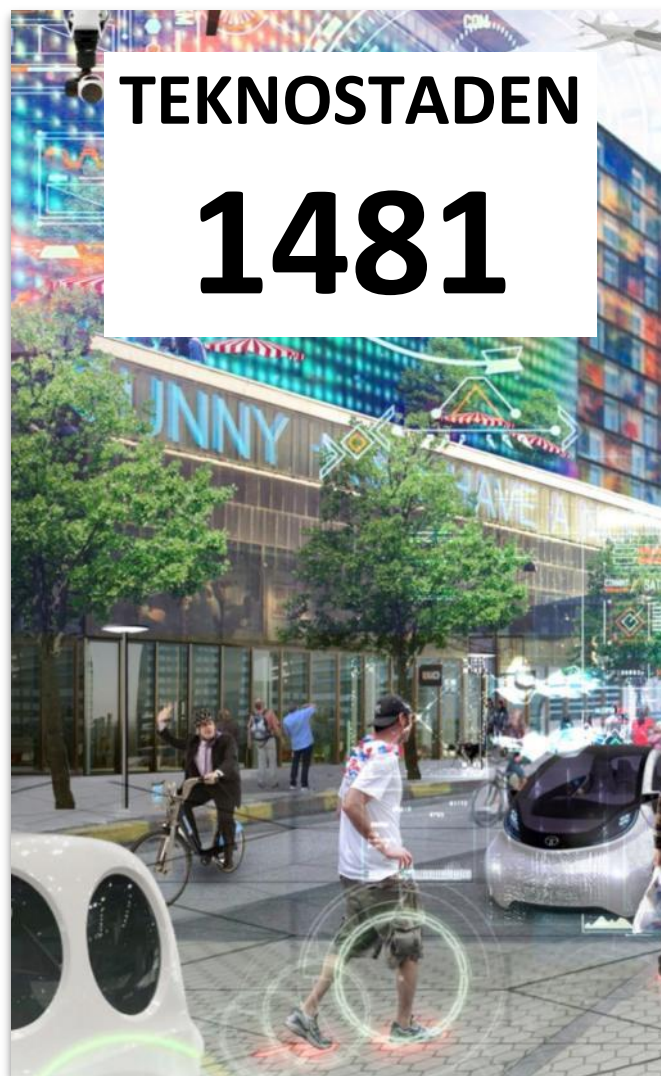
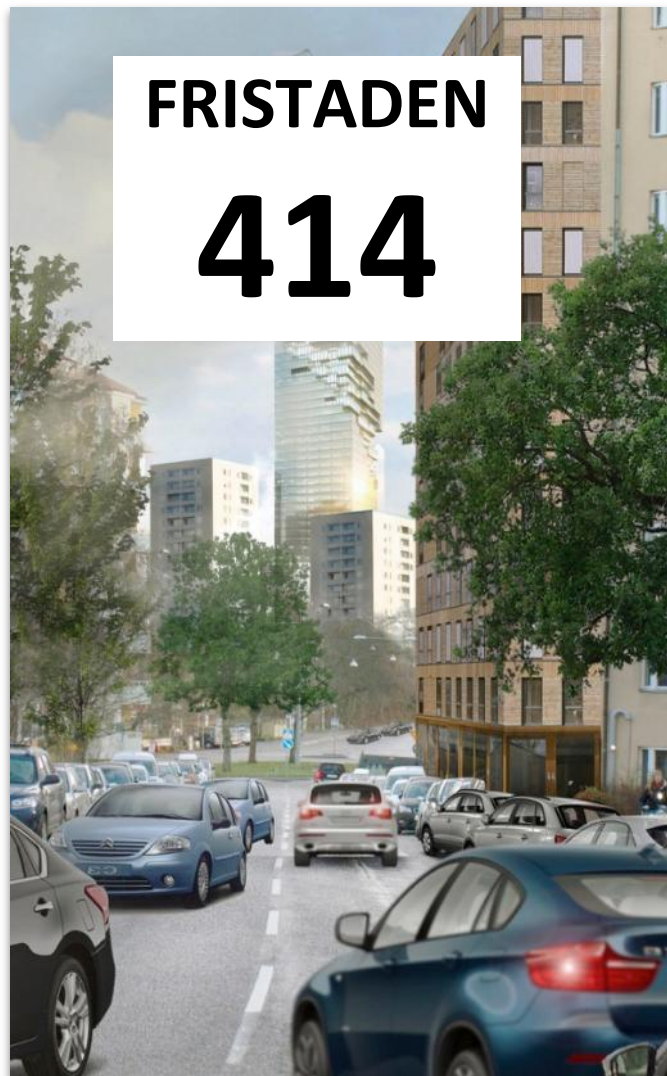
TEKNOSTADEN

EKOSTADEN

3342 röster på DN.se

Volvos vision för Göteborg 2070

Göteborgs stads vision

Stockholms stads vision

Nya globala värderingar

Ny global trafikpolicy

1. Pedestrians

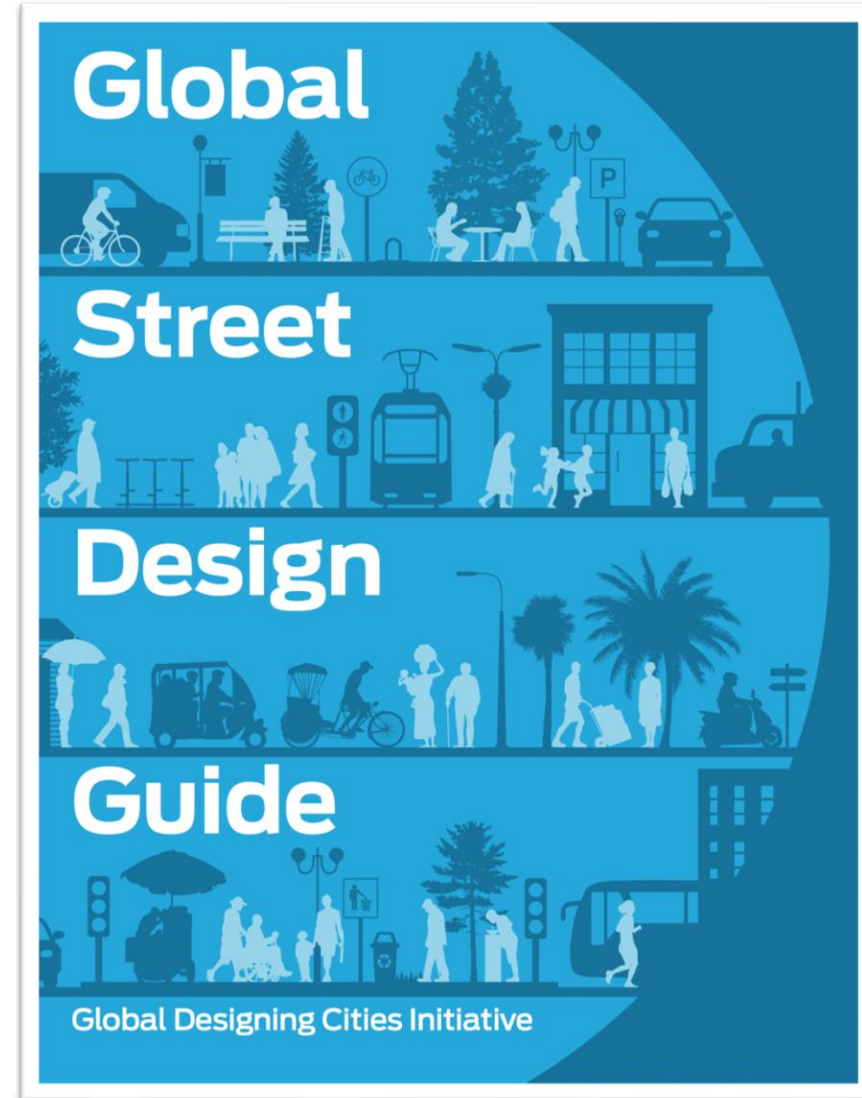
2. Cyclists and Transit Riders

3. People Doing Business and Providing City Services

4. People in Personal Motorized Vehicles

Ny svensk trafikpolicy

Digital tillgänglighet

Lokalisering av målpunkter

Gång/Cykel

Kollektivtrafik

Näringslivets transporter

Taxi

Bil

Gång, cykel,
mikromobilitet

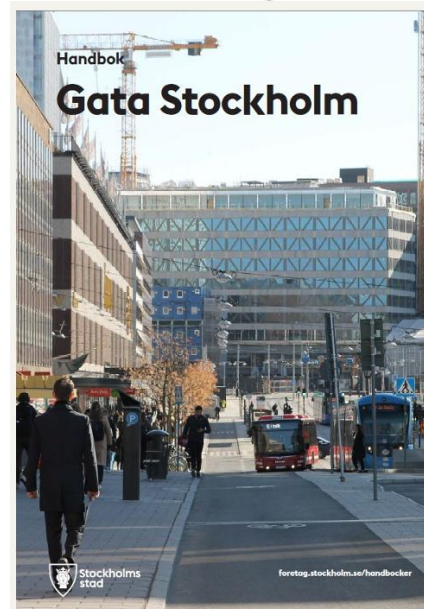
Delade fordon

Eget
motorfordon

Handbok för trafikstrategiskt arbete

Tillgänglighet i ett hållbart samhälle

Ny svensk gatustandard

Gånggator

Flexgator

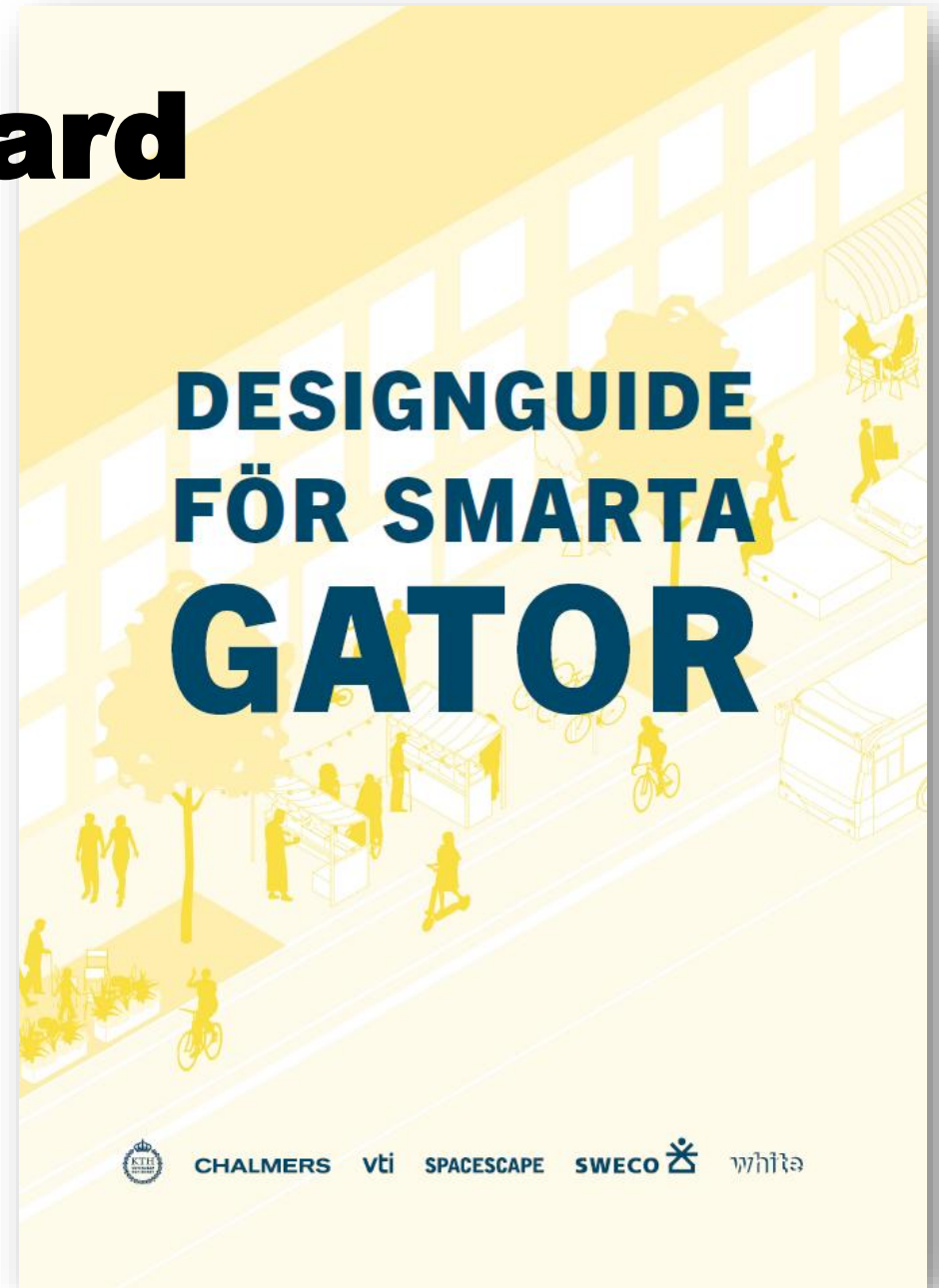
Cykeltrafikgator

Kollektivtrafikgator

Motortrafikgator

CHALMERS

vti

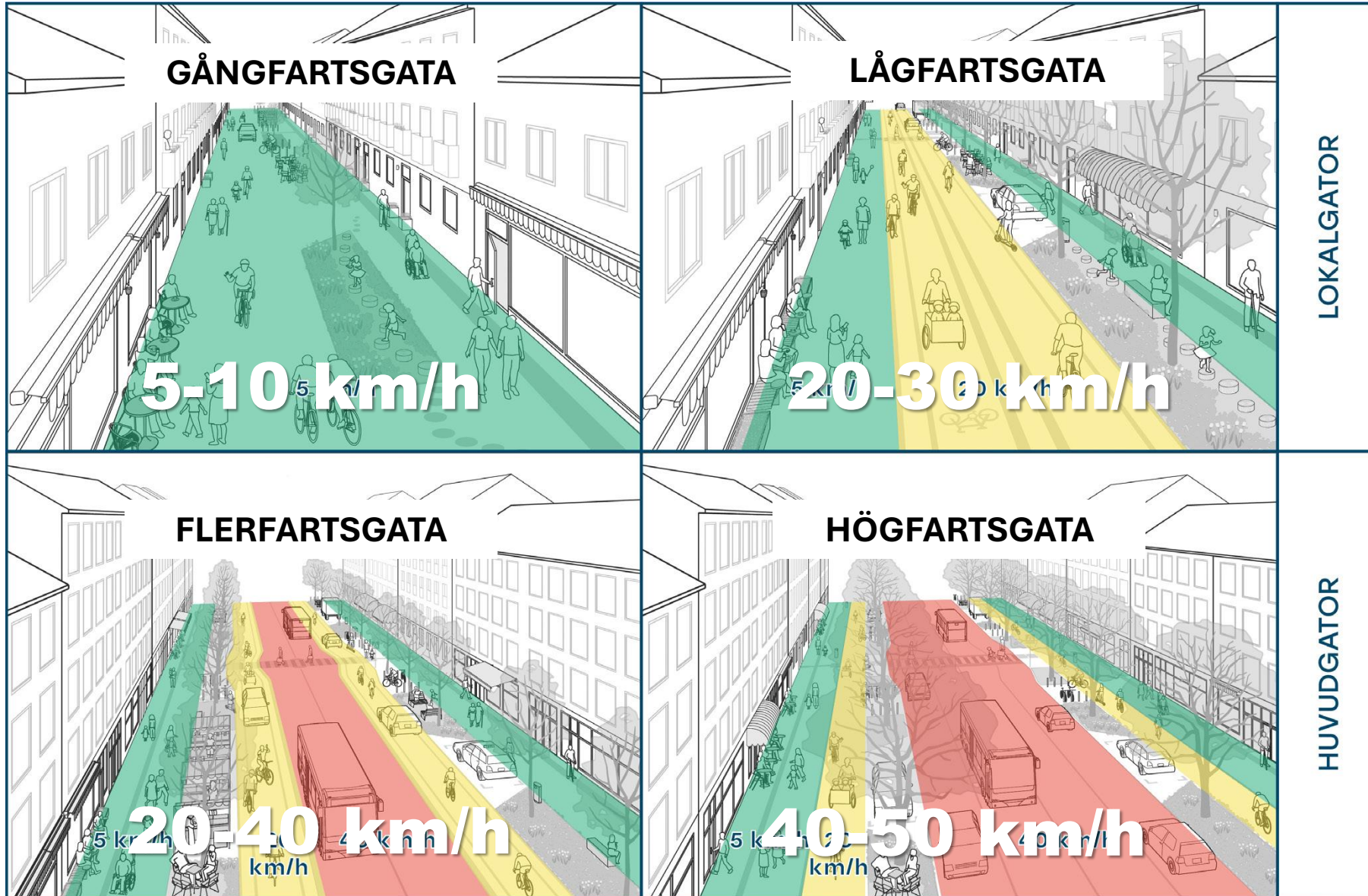
SPACESCAPE

SWECO

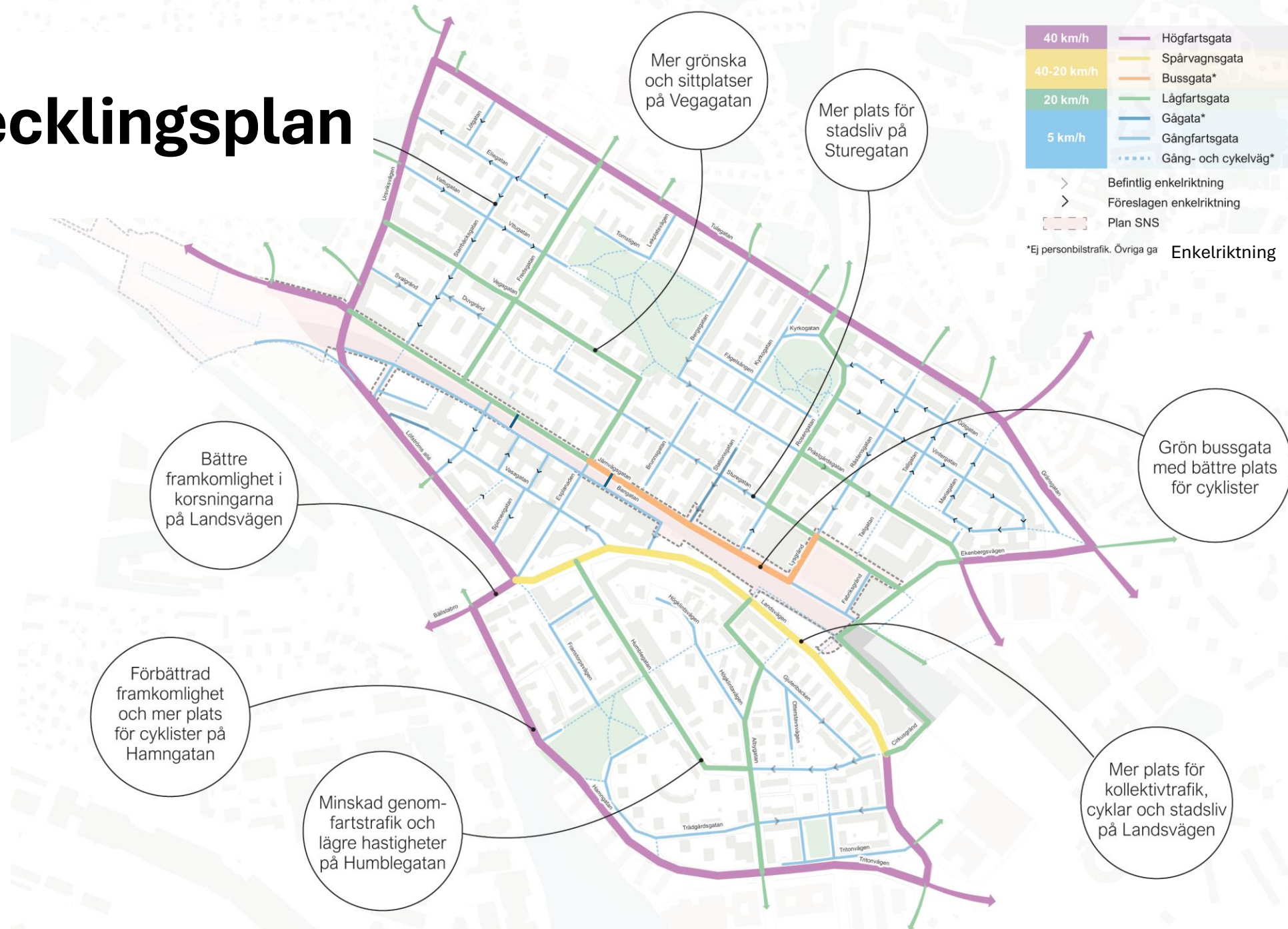

white

Fyra smarta gatutyper

Gatuutvecklingsplan

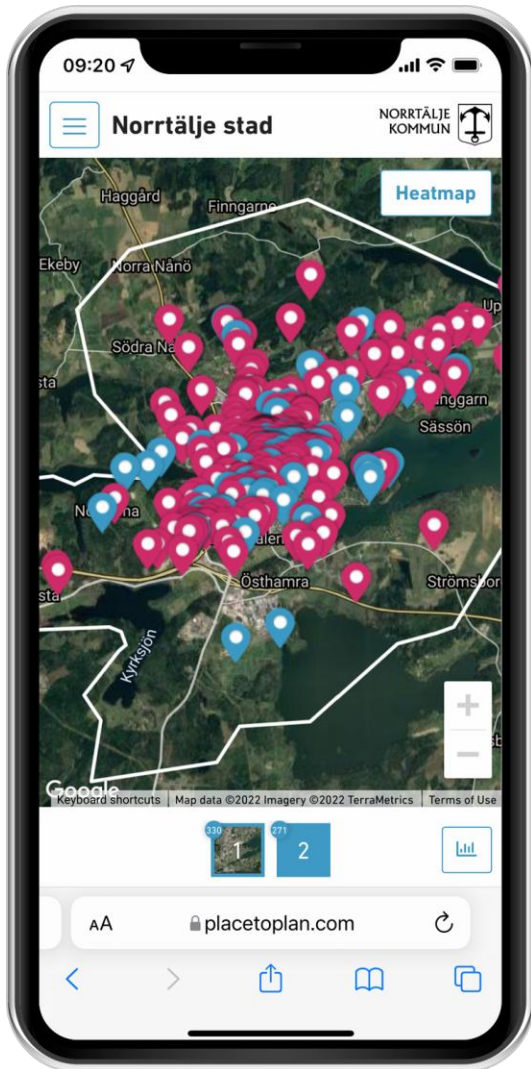
1. Idag

2. Test

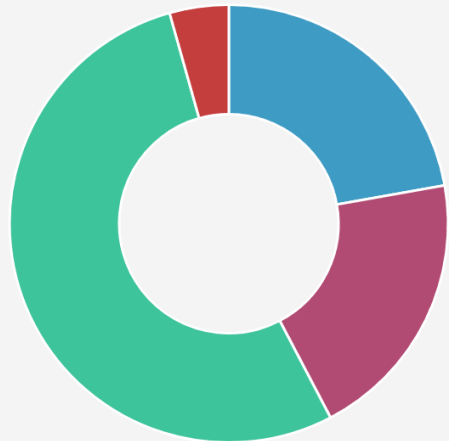
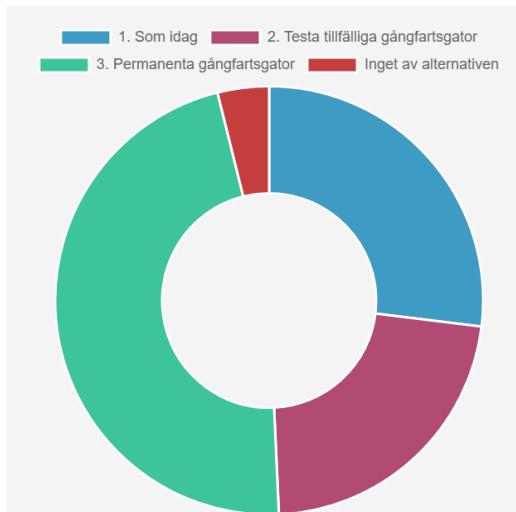
3. Omvandling

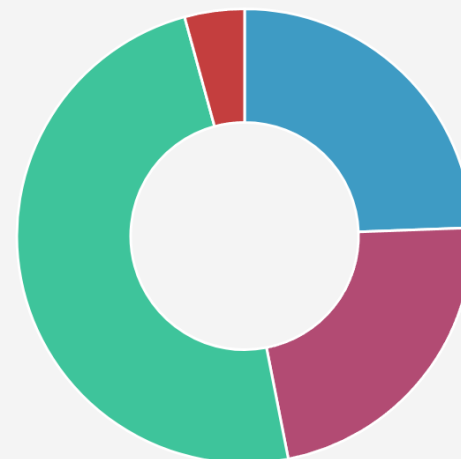
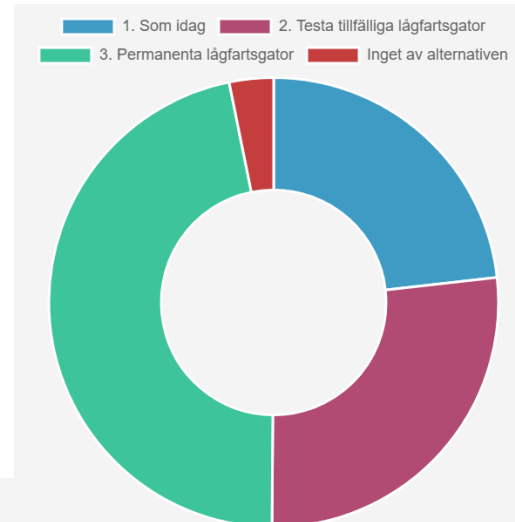
”3 av 4 vill ha smartare gator”

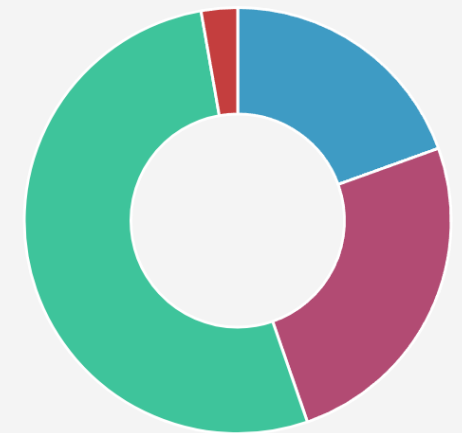
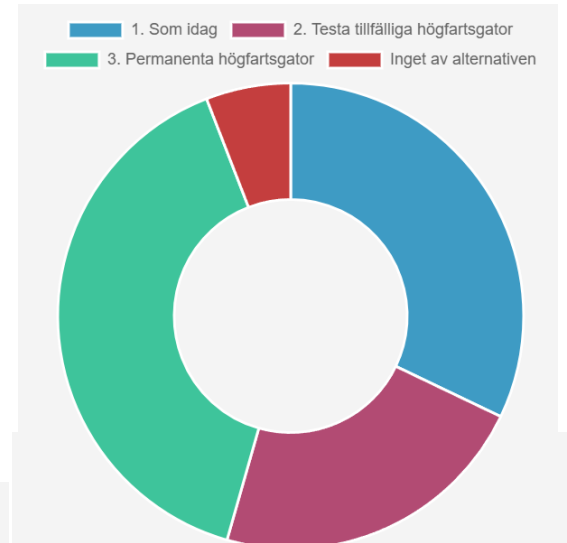
Framtidens bostadsgator?

Framtidens huvudgator?

Framtidens genomfartsgator?

Stockholms stadsmiljözoner

62 sommarplatser 2026!

Stockholms framtidsgator

Dialog med webbverktyg

 placetoplan

- Vi fick vara med och bestämma. Och tänk, nu är det på riktigt.
Jag trodde att det skulle bli sant. Men jag trodde inte att det skulle bli såhär bra.

Besvärbacken / Brännkyrkagatan 1900

Brännkyrkagatan 2025

ChatGPT...

”ChatGPT,
make me an
image of a car-
free street
with kids
playing and
riding
bicycles.”

“ChatGPT,
make me an
image of a car-
free street
with kids
playing and
riding
bicycles.”

ChatGPT...

”ChatGPT,
make sure
there are no
cars this time.”

“ChatGPT,
make sure
there are no
cars this time.”

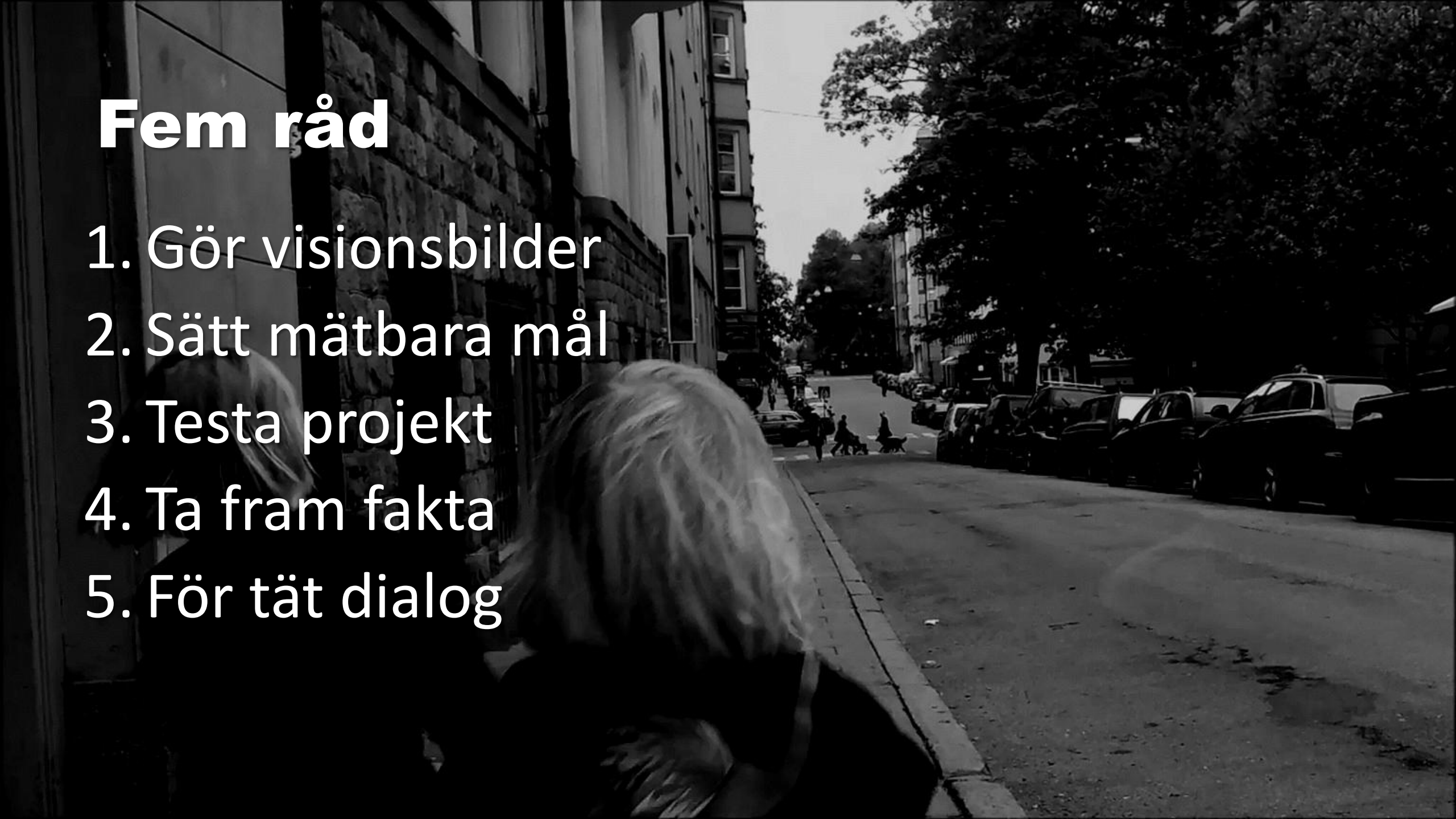

“Thanks Chat!”

Fem råd

1. Gör visionsbilder
2. Sätt mätbara mål
3. Testa projekt
4. Ta fram fakta
5. För tät dialog

Livskvalitet omvandlar staden!

alexander.stahle@spacescape.se

www.spacescape.se